

"UZ-DONGJU PAINT COMPANY" QK MISOLIDA KOMPANIYALARNING AYLANMA MABLAG'LARINI MOLIYALASHTIRISH

Bekzod Abdugapparov

*O'zbekiston Respublikasi Bank Moliya Akademiyasi, Biznesni boshqarish moliya va
moliya texnologiyalari yo'nalishi magistranti*

ANNOTATSIYA.

Maqola haqida ma'lumot
Qabul qilingan: 03.05.2024
Qayta qabul : 06.05.2024
Saytda mavjud : 6.05.2024

Muallif (lar)

B.Abdugapparov

Ushbu maqolada korxonaning asosiy iqtisodiy toifalaridan biri – aylanma mablag'lar tushunchasi va mohiyati ochib berish maqsad qilib olingan. Aylanma mablag'larga berilgan turli tariflar tahlillar ilmiy maqolalardan foydalanildi. Maqolada asosan Soliyev Dilmurod Jamolovichning maqolasi asosida tahlil qilindi. Aylanma mablag'larni boshqarishning maqsad va vazifalari aniqlanadi.

Muallif bilan aloqa
<https://orcid.org/0009-0000-6651-2429>

mu1234@gmail.com

© Muallif. B.Abdugapparov
UNIVERSAL xalqaro ilmiy jurnal

Ochiq ma'lumotlar:
<https://universaljurnal.uz/index.php/jurnal>

Maxfiylik bayonoti

Materialni istalgan vosita yoki formatda nusxalash va qayta tarqatish hamda maqoladan to'g'ri iqtibos keltirish va litsenziyasini ko'rsatish sharti bilan istalgan maqsadda foydalanish mumkin.

KEY WORDS:

aylanma mablag'lar, joriy aktivlar, aktivlarni boshqarish, korxonaning moliyaviy holati, samaradorlik, rentabellik.

Abstract: This article aims to reveal the concept and essence of one of the main economic categories of the enterprise - working capital. Scientific articles were used to analyze various rates of working capital. The article mainly analyzed based on the article of Dilmurod Jamolovich Soliyev. The goals and objectives of working capital management are defined.

Key words: working capital, current assets, asset management, financial condition of the enterprise, efficiency, profitability.

Аннотация: Целью данной статьи является раскрытие понятия и сущности одной из основных экономических категорий предприятия - оборотного капитала. В научных статьях анализировались различные нормы оборотного капитала. Статья в основном проанализирована на основе статьи Дилмурода Джамоловича Солиева. Определены цели и задачи управления оборотным капиталом.

Ключевые слова: оборотный капитал, оборотные средства, управление активами, финансовое состояние предприятия, эффективность, рентабельность.

KIRISH (INTRODUCTION)

Doimiy o'zgaruvchan muhit va o'sib borayotgan raqobat tufayli kompaniyalar tobora ko'proq jarayonlarni optimallashtirishga, samaradorlikni oshirishga hamda resurslarni tejash yo'llarini izlashga majbur bo'lmoqdalar. Biznesni boshqarish sohasiga borgan sari yuqori talablar va vazifalar qo'yilmoqda. Agar kompaniya raqobatbardosh bo'lishni va o'zgaruvchan

biznes muhitiga moslashishni istasa, u eng yaxshi natijalarga erishishi kerak.

METODLAR (METHODS)

Bugungi kundagi kompaniyalari doimiy ravishda o'z pozitsiyalarini baholashga va kelajakdagi voqealarni bashorat qilishga majbur bo'lmoqdalar, buning uchun ular yuqori maqsadlarga erishish uchun strategik rejalarni ishlab chiqishlari va ushbu reja asosida o'z faoliyatlarini tashkillashtirishlari talab etiladi bu o'z navbatda strategik maqsadlar olib boradi. Maqsadlarga erishish muvaffaqiyati (strategik, taktik va operatsion) nazorat asosidagi faoliyati bilan qo'llab-quvvatlanishi mumkin. Rejalashtirish va qaror qabul qilish uchun to'g'ri va dolzarb ma'lumotlarga ega bo'lish muhimdir, ammo ular hozirda korxonaga uchun mavjud bo'lmasligi mumkin. Noto'g'ri yoki yetishmayotgan ma'lumotlar kompaniyaning maqsadlarini samarali boshqarish va ularga erishishni qiyinlashtiradi.

NATIJALAR (RESULTS)

Ko'p hollarda yuqori sifatli, o'z vaqtida va ishonchli ma'lumotlarni olish muammoli hamda ko'pincha qimmatga tushadi. Ushbu ma'lumotni olish xarajatlari undan kelib chiqadigan oqibatlardan oshmasligi kerak. Respublikamizda qabul qilingan 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi ham yuqoridagi keltirilgan mulohazalarga misol bo'la oladi, yana shunisi e'tiborliki

strategiyaning uchinchi yo'nalishida iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va barqarorligini ta'minlash ustuvor vazifalar etib belgilanganligidir. Bu o'z navbatida mamlakatimizda faoliyat yuritayotgan hamda yangi tashkil etilayotgan sanoat korxonalariga chet el sarmoyalarini keng ko'lamda jalb etishni taqozo etadi. Buning uchun mamlakatda hisob tizimini shaffoflashtirish, korxonalar joriy aktivlari hisobini tashkil etish, ularni moliyaviy hisobotlarda aks ettirishni ilg'or jahon tajribasi hamda moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil bugungi kuni dolzarb masalalaridan hisoblanadi.

MUXOKAMA (DISCUSSIONS)

Mazkur yo'nalishlarida hukumatimiz tomonidan bir qator qonun hujjatlari va me'yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilindi. Bularga, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-fevraldagi PQ-4611-sonli "Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" qarori, 2022-yil 6-iyundagi PQ-271-sonli "Hududlarda maxsus iqtisodiy va kichik sanoat zonalarini tashkil qilish va ularni muhandislikkommunikatsiya infratuzilmasi bilan ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori, 2022-yil 19-apreldagi PQ-212-sonli "Hududlarda tadbirkorlik loyihalarini moliyalashtirish mexanizmlarini yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori, va boshqa qonun hujjatlarini misol qilib keltirish mumkin.

Demak har bir kompaniya aylanma mablag'larning maqbul miqdoriga ega bo'lishi eng optimal yechim sifatida qaralishi lozim.

Aylanma mablag'larning yuqori miqdori bilan eng samarali foydalanish mumkin bo'lgan va katta miqdordagi foyda keltirishi kerak bo'lgan aktivlar tushunilishi kerak. Shu bilan birgalikda ortiqcha aylanma kapital qo'shimcha xarajatlarni keltirib chiqarishini yaxshi anglashimiz kerak bo'ladi. Yana shuni unutmaslik kerakki aktivlarning aks ta'sirga egaligini ya'ni, ularning past darajasida operatsion faoliyatning uzluksiz faoliyati xavf ostida qoldirishi mumkin.

Uning optimal hajmini aniqlash uchun nazorat faoliyatidan foydalanish va zaxiralar, debitorlik va qisqa muddatli moliyaviy aktivlarni samarali boshqarish zarur. Aylanma mablag'larni faol boshqarish kompaniyaning balans qiymatini oshirishning samarali usuli hisoblanadi. Mablag'larning tez chiqarilishi, doimiy ravishda past va barqaror zaxiralar va kapital xarajatlar aylanma mablag'larni yaxshi boshqarish natijasidir. Korxonaning ravnaqi hamda yuksalishi va yaxshi ko'rsatkichlariga erishish aylanma mablag'larni samarali boshqarish bilan bog'liqdir. Ushbu sohani ko'pincha kompaniya rahbariyati e'tiborsiz qoldiradi, garchi u odatda investitsiya qilingan kapitalning umumiy qiymatining muhim qismini tashkil etsa ham, bu tanlangan mavzuning dolzarbligini belgilaydi.

XULOSALAR (CONCLUSION)

Yuqorida aytilganlarga asoslanib, kompaniyaning aylanma mablag'larini boshqarishning samarali mexanizmini

yaratish uchun ulardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha choratadbirlar dasturini ishlab chiqish kerak degan xulosaga kelishimiz mumkin: moliyaviy-iqtisodiy faoliyatni moddiy resurslar bilan ritmik va uzluksiz ta'minlash uchun moddiytexnik ta'minot tizimini tashkil etish darajasini oshirish; ishlab chiqarishni jadallashtirish orqali operatsion sikl davomiyligini qisqartirish, innovatsion texnologiyalardan foydalanish, moliyaviy-iqtisodiy faoliyat jarayonlarini mexanizatsiyalash va avtomatlashtirishni

amalga oshirish kerak; mehnat unumdorligi darajasini oshirish, korxonaning ishlab chiqarish quvvatlaridan, mehnat, moddiy resurslardan va boshqalardan to'liq foydalanish.; debitorlik qarzlari qayta moliyalashtirishning istiqbolli shakllaridan, pul aktivlarining o'rtacha qoldig'ini tartibga solishning samarali shakllaridan foydalanish, debitorlik qarzlari va pul oqimlari ustidan aniq nazorat tizimlarini yaratish.

Foydalanilgan adabiyotlar (Reference List)

1. Abduvaxidov F.T., Qo'ziyev I.N., Dadabayev Sh.X. Buxgalteriya hisobi. Darslik. — T.: TDIU, 2019. — 403 b.
2. Ahmadjonovich, S. D. (2021). Examples Of Business Management Development And Implementation Of International Standards. The American journal of management and economics innovations, 3(06), 40-44.
3. Buxgalteriya hisobi nazariyasi [Matn] : darslik. T. Toshmamatov. — Toshkent: "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati" nashriyoti, 2019. — 376 bet.
4. Soliyev Dilmurod Jamolovich. Aylanma mablag'larni samarali boshqarish korxonalar farovonligining asosidir. Scienceproblems.uz. № 3 (3)-2023.